

Ügyszám: EBF-AJBH-207/2024.

Védett tulajdonság: fogyatékoság

Diszkrimináció területe: közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Az alapvető jogok biztosa 2024-ben kilenc megyei jogú város önkormányzatával szemben indított hivatalból eljárást, amelyekben azt vizsgálta, hogy a megyei jogú városokban a fogyatékos személyek számára egyenlő eséllyel hozzáférhető-e a felnőtt háziiorvosi ellátás. Hét eljárás alá vont önkormányzat esetében az volt megállapítható, hogy a háziiorvosi rendelők nem felelnek meg teljeskörűen a komplex akadálymentesség jogszabályi követelményeinek. Az alábbiakban ezen ügyek egyikének összefoglalója olvasható.

Eljárás indítása hivatalból

A hatóság hivatalból indított eljárást a megyei jogú város önkormányzatával szemben, mely során azt vizsgálta, hogy az önkormányzat által biztosított felnőtt háziiorvosi ellátás egyenlő eséllyel, akadálymentesen hozzáférhető-e a fogyatékossgal élők számára, figyelemmel *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény* (Fot.), valamint az építésügyi jogszabályok releváns rendelkezéseire. A hatóság az ügyben nyilatkozat tételére hívta fel az önkormányzatot.

Az eljárás alá vont álláspontja

Az önkormányzat nyilatkozata szerint a területén kilenc épületben működik felnőtt háziiorvosi rendelő, ezek közül két épület teljeskörűen akadálymentes, hét épület nem teljeskörűen akadálymentesített. Az önkormányzat részletesen nyilatkozott arról, hogy az egyes rendelőkben milyen hiányosságok (pl. Braille-írás felragasztásának hiánya, akadálymentes illemhely hiánya, felvonó belső mérete kisebb az akadálymentes felvonó méreténél) vannak. Nyilatkozott arról, hogy a háziiorvosi szolgálatok orvosai – az egyes rendelők vonatkozásában az akadálymentesség esetleges fizikai korlátait ellensúlyozva – a vonatkozó miniszteri rendelet előírásainak megfelelően szükség esetén a betegekhez házhoz mennek, és a betegek otthonában biztosítják az egészségügyi ellátást. Leírta azt is, hogy a hiányzó munkák megvalósítását a jövőben végzett felújítások során tervezi.

Az eljárás lefolytatása

Az eljárás alá vont nyilatkozata és az általa rendelkezésre bocsátott adatok alapján a tényállás megállapítható volt.

A hatóság döntése és annak indokai

A hatóság döntésében megállapította, hogy az önkormányzat a hivatkozott jogszabályok alapján köteles biztosítani a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az önkormányzat a fogyatékos személyek vonatkozásában azzal tesz eleget az egyenlő bánásmód követelményének, ha teljesíti az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségét. Az önkormányzat nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy ezen kötelezettségének nem tett teljeskörűen eleget. Az önkormányzat ezen mulasztása következtében a fogyatékossgal élő személyeket a fogyatékossgukkal összefüggésben hátrány érte a velük összehasonlítható helyzetben lévő, ilyen védett tulajdonsággal nem rendelkező személyekhez képest.

A hatóság megállapította azt is, hogy az önkormányzat mulasztásának kimentésére az általa előadott indokok nem voltak alkalmasak, mivel a háziiorvosi ellátáshoz való hozzáférés a fogyatékossgal élő személyek részére sem biztosítható pusztán azáltal, hogy a háziorvos szükség esetén az otthonukban ellátja őket. A háziiorvosi ellátáshoz való hozzáférést a fogyatékossgal élő személyek részére is – a

nem fogyatékos személyekhez hasonlóan – a háziiorvosi rendelőkben is biztosítani kell. A fogyatékossgal élő személyek részére a háziiorvosi ellátáshoz való teljeskörű egyenlő esélyű hozzáférés csak a háziiorvosi rendelők akadálymentesítése útján biztosítható. Az, hogy az önkormányzat egyes rendelők további akadálymentesítését a jövőben tervezi végrehajtani, ugyancsak nem fogadható el a kimentés körében, hiszen az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítására előírt jogszabályi határidők a korábbiakban több ízben meghosszabbításra kerültek, és a meghosszabbított határidők is már évekkal ezelőtt lejártak. A Fot. 2014. január 1-től hatályos szövege már egyáltalán nem tartalmaz a mentesülésre vonatkozó határidőt, ettől kezdve már minden közszolgáltatás, így a felnőtt háziiorvosi ellátás tekintetében is feltétlenül biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést.

A fentiekre tekintettel a hatóság megállapította, hogy az önkormányzat – azáltal, hogy nem biztosította teljeskörűen a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést – a fogyatékossgal élő személyekkel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetés formájában megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. A hatóság szankcióként az önkormányzatot figyelmeztetésben részesítette, és elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, kötelezte az önkormányzatot, hogy a határozatban előírt időpontig teljeskörűen biztosítsa a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, és ennek teljesítését ugyanezen határidőn belül rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja a hatóság felé.

(2024. szeptemberi döntés)